

Hva er viktigst? Skattelette eller pendlerne?

For Senterpartiet er det å bygge landet viktigere enn skattelette til noen få. Jeg syns regjeringens nedprioritering av pendlerne er et godt eksempel på hvor skeive prioriteringene blir når man mener at skattelette til de rikeste er det viktigste av alt.

Alternative opplegg

Stortinget behandler i disse dager statsbudsjettet. Torsdag 4. desember vedtok vi detaljene på samferdselsområdet. Senterpartiet hadde et omfattende alternativt opplegg. Ett av feltene hvor vi ser at regjeringen og samarbeidspartiene har stort forbedringspotensial,

er pendlerpolitikken. For å sikre at de største bo- og arbeidsmarkedsregionene fungerer, er det nødvendig å prioritere pendlerne behov på en helt annen måte enn i dag. I en situasjon med sterk folkevekst (spesielt i landets mest folkerike regioner og særlig i Oslo-området) er det

helt nødvendig at man bidrar til å forsterke innsatsen for at pendlertransporten skal bli bedre. Dette handler om infrastruktur og skattefordeler. I en tid med økt statsfinansiell handlefrihet, mener Senterpartiet at det er på høy tid med et pendlerløft.

UTVIKLER EMPATI: Kunstfag i skolen kan neppe utrydde mobbeproblemet, men en skole med mer og bedre undervisning i disse fagene kan hjelpe elever til å utvikle mer empati og respekt, skriver artikkelforfatteren. På bildet: Klasse 3 SFA, studiespesialisering med formgivning, ved Breivang videregående skole fikk i oppgave å lage støydempende kunst for UNNs avdeling for barnehabilitering.

FOTO: MARTE HOTVEDT

Kunstfag for empati og respekt i skolen

INNLEGG

Anne Eriksen

Førstelektor i drama, UIT Norges arktiske universitet

Det fortelles mange sterke og gripende historier om barn som har blitt og blir mobbet i skolen. Mer og bedre undervisning i kunstfagene drama og teater, dans, musikk og kunst & håndverk kan være viktige bidrag for å forebygge mobbing.

■ Mobbing skjer til tross for at skolen er lovpålagt å lære elevene samhandling, problem- og konflikthåndtering. Prinsippene for opplæringen (Læringsplakaten) sier også at elevene skal utvikle seg som selvstendige individer som vurderer konsekvensene av og tar ansvaret for egne handlinger. Skolen skal sikre at det fysiske og psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring. De mange mobbehistoriene viser at utestenging og plaging ikke så lett lar seg stoppe, til tross for gode prinsipper og

til tross for at lærere arbeider pliktoppfyllende og målbevisst med å utvikle elevenes sosiale kompetanse. Det arbeides mye med forebygging både i skolefagene og gjennom antimobbeprogrammer som Respekt, Zero, Pals og Olweus, men det må tydeligvis flere og sterkere virkemidler til. Hvordan kan kunstfagene bidra?

■ Internasjonal forskning viser at kunstfagene har viktige bieffekter i tillegg til å lære opp elever til å utøve og oppleve. Elever som jevnlig deltok i drama- og teateraktiviteter viste mer empati overfor andre, var flinkere å løse problemer og takle stress enn elever som ikke hadde denne typen undervisning. Dette kom fram i det EU-finansierte DICE-prosjektet som ble gjennomført i 12 land, - også i Norge, hvor effekten av drama og teater i undervisningen ble studert i forhold til fem nøkkelområder, deriblant sosial kompetanse og medborgerskap. Hva er så det spesielle med drama og teaterfaget? Her får elevene utforske situasjoner gjennom å ta på seg roller, enten de spiller skuespill for et publikum eller de deltar i

mer prosessorienterte spill med fokus på å lære. De må late som om de er andre enn seg selv og må sette seg inn i hvordan disse personene tenker og handler. Både intellekt og følelser tas i bruk. På den måten får de trening i å identifisere seg med andre synspunkter og holdninger enn de selv har, noe som kan bidra til at de lærer å forstå andre mennesker og utvikler sin evne til empati. På det personlige plan utfordres også elevene av det å tre inn i roller. Mange elever opplever stor mestringsfølelse når de deltar i dramaaktiviteter og tør å spille en rolle. Selvtillit og troen på seg selv bygges opp. Sosial kompetanse omfatter også samspillskompetanse. I drama- og teateraktiviteter arbeider man gjerne i grupper, og trening i samspill er en naturlig del av faget. Man øves i å lytte til andre og til å bygge videre på andres innspill, og til å forhandle seg fram til løsninger når ulike interesser står mot hverandre.

■ Unesco-prosjektet Wow-faktoren undersøkte kunstfagenes betydning for utdanning i 35 land. En av konklusjonene

var at utdanninger med mye og god kunstfagundervisning øker elevenes evne til samarbeid, respekt, ansvarlighet, toleranse og verdsetting, og har positiv innflytelse på utviklingen av deres sosiale og kulturelle forståelse. Forskningen viste også at kunstfaglig utdanning forbedret elevenes innstilling og holdning til skolen. Det er flere svar på spørsmålet om hvorfor det er slik. Ett av kan være at man i disse fagene arbeider både med å stimulere elevenes kreativitet og skaperglede, og med å oppøve deres evne til å ta imot og oppleve andres kunstneriske uttrykk. Å skape noe sammen med andre er et annet kjennetegn for mye kunstfaglig virksomhet.

■ Kunstfag i skolen kan neppe utrydde mobbeproblemet, men en skole med mer og bedre undervisning i disse fagene kan hjelpe elever til å utvikle mer empati og respekt. Utfordringen er at kunstfagene har svært dårlige kår i norsk skole. Musikk og kunst og håndverksfagenes andel av elevenes årstimetall har sunket fra 20 prosent i 1974 til 13 prosent i 2006. En annen utfordring er den store mangelen

på lærerkompetanse. Bare halvparten av dem som underviser i disse fagene på barnetrinnet har musikk eller kunst og håndverk som fag i sin egen utdanning. For dans, drama og teater er situasjonen enda verre - dette er ikke fag i skolen i det hele tatt, og inngår i svært liten grad i lærerutdanningene.

■ Kunstfag er viktig for å utvikle det hele mennesket - for å sette oss i stand til å oppleve og nyte kunst og til selv å kunne uttrykke oss. Elevene fortjener at kunstfagene får større plass; at dans, drama og teater også blir fag i skolen og at timetallet i alle kunstfag styrkes. Skoleeiere og rektorer bør etterspørre lærere med kunstfaglig kompetanse, og de som utdanner lærere må oppfordre og legge til rette for at studenter kan velge kunstfag i sin lærerutdanning. Slik kan elevene både få fullverdig undervisning og bli dyktige i fagene, men kan også nyte godt av bieffektene av god kunstfagundervisning; som for eksempel utvikling av sosial kompetanse. Sats på kunstfagene!